

Beslut för naturreservatet Degersjön i Umeå kommun

(2 bilagor)

Beslut

Länstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet Degersjön beslutar Länstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att länstyrelsens beslut (2007-09-21, 511-4015-2000) om bildande av naturreservatet Degersjön med tillhörande skötselplan ska upphöra att gälla när beslutet ovan (2022-06-23, 512-124-2022) om bildande av naturreservatet Degersjön vunnit laga kraft.

Administrativa uppgifter

Namn: Degersjön

Dossiernummer: 2402167

NVR-id: 2013356

Kommun: Umeå

Län: Västerbotten

Lägesbeskrivning: ca 10 km OSO Umeå

Ekokarta: 20K6f och 20K7f

Mittkoordinat: 768766, 7085850 (SWEREF99TM)

Naturgeografisk region: 29a: kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken

Gräns: Se bifogad beslutskarta, bilaga 1.

Markägare: Naturvårdsverket och samfällid ägd mark

Fastighet: Innertavle 9:74, Ultervik samf: 4-5

Förvaltare: Länsstyrelsen
Totalareal: 180 hektar
Areal skogsmark: 138 hektar
Produktiv skog: 130 hektar
Areal sjöar och vattendrag: 26 hektar
Areal öppen våtmark: 13 hektar
Areal övrigt: 3 hektar

Arealer enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syftet med säkerställande och skötsel av Degersjöns naturreservat är att bevara ett område med naturskog och de övriga naturmiljöerna våtmarker, sjöar och vattendrag och dess biologiska mångfald i ett gynnsamt tillstånd genom att skydda och återställa värdefulla livsmiljöer. Naturskogsstrukturer som död ved, gamla grova lövträd och god skiktning skall bibehållas, utvecklas och återskapas.

Syftet med reservatet är även att säkerställa ett större område med äldre skog nära Umeå stad för rekreation och friluftsliv. Primärt ska reservatet fungera som ett stadsnära vildmarksområde där besökarna kan uppleva områdets natur på naturens egna villkor.

Inom ramen för ovan angivna syften ska reservatet dessutom kunna nyttjas för undervisning och forskning.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer, som exempelvis översvämning, stormfällning samt svampars och insekters nedbrytning av ved.

Syftet ska även nås genom att:

- naturvårdsbränna delar av skogsmarken som är präglade av brand
- utöka livsmiljöer eller öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter
- öka variationen eller främja lövandelen i områdets ungsogor och medelålders skogar
- återställa struktur och hydrologi i vattenmiljöer, våtmarker och skogar
- ta bort för området främmande arter
- underlätta för allmänhetens friluftsliv

Skälen för beslutet

Degersjöns naturreservat är ett stort, kustnära naturområde innehållande äldre naturskogsartade skogar med gamla och grova träd, lövträd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Reservatets skogar är relativt gamla och överlag bara svagt påverkade av modernt skogsbruk. Dessa skogar är viktiga för många rödlistade arter som är beroende av naturskogsmiljöer och som därför har små möjligheter att fortleva i ett brukat skogslandskap. Stora

arealer utgörs av sumpskogar och områdets skogar är mestadels lövrika med bland annat gott om olikåldrig asp. I området finns också svagt påverkade våtmarker och sjöar som i mycket liten utsträckning exploaterats för fritidsbebyggelse, men även dikningspåverkade myrar och skogar vilka har potential att utveckla höga naturvärden om den naturliga hydrologin återställs.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden. De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder och förutsättningarna för att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras.

Naturreservatet är ett vildmarksområde som även innehåller intressanta naturmiljöer för friluftslivet och erbjuder goda förutsättningar för olika friluftslivsaktiviteter året runt. Genom beslutet förbättras möjligheten att uppleva ett förhållandevis obrutet och opåverkat naturskogsområde i tätortsnära miljö.

Skäl för att upphäva gällande beslut

Idag vet vi att det tar mycket lång tid för dikespåverkade myrar och sumpskogar att läka naturligt, och att naturvärdena och arterna kan stärkas och gynnas genom aktiva åtgärder. Även vattendrag och sjöar kan vara negativt påverkade av människan till exempel genom att det anlagts vandringshinder. I bägge fallen kan naturvärdena och arterna stärkas och gynnas genom aktiva åtgärder, något som inte medges i det gällande reservatsbeslutet för Degersjön (2007-09-21). Genom att hänvisa till skötselplanen medger det gällande reservatsbeslutet åtgärder för att genomföra kontrollerade bränningar, brandefterliknande åtgärder samt lövgynnande skötsel, men endast i vissa delar av reservatet. Länsstyrelsen ser dock att dessa åtgärder behövs för att uppnå syftet även i andra delar av reservatet. För att kunna genomföra denna justering av skötselplanen krävs ett upphävande av det gällande beslutet. Det är även ett faktum att främmande arter kan få en negativ effekt på den naturliga florans och faunan om de etableras inom ett skyddat område.

Degersjön har sedan reservatets bildande i 2007 blivit ett allt populärare friluftslivsområde, något som har medfört ett behov av fler anläggningar såsom flera leder och rastplatser samt möjlighet att förebygga negativa effekter av ett ökat besöksstryck.

Detta nya beslut medger olika biologiska och friluftsinriktade skötselåtgärder, vilket ökar möjligheten att bevara och återställa naturvärdena och säkerställa områdets biologiska mångfald, och därmed uppnå och tillgodose syftet med reservatet.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, utföra till- eller påbyggnad samt ändra nyttjandet av byggnad eller annan anläggning för att tillgodose annat ändamål än det vartill den tidigare varit använd.
2. anlägga väg, mark- eller luftledning, undantag medges för underhåll av befintliga vägar och ledningar inom reservatet. Träd som fallit eller hotar att falla över väg får kapas men ska lämnas i naturreservatet,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämna, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,
4. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, uppjobeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsvårdsåtgärd.
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivna fordon utom på befintlig väg, undantag medges för uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin med mindre motorfordon till närmaste väg, samt för snökoter vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller is,
7. släppa ut eller sprida gifter, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar, anläggande av brandgator och liknande åtgärder,
4. skötselåtgärder för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer i skog genom röjning, gallring eller kapning av enstaka träd, skapande eller tillförsel av död ved eller markstörning,

5. skötselåtgärder för att öka variationen eller lövandelen i ungskogar och medelålders skogar genom röjning, gallring, kapning av enstaka träd, stängsling eller markstörning,
6. skötselåtgärder i dikesskadade våtmarker och skogar genom igenläggning av diken och röjning av buskar och träd,
7. fysisk och hydrologisk återställning i sjöar och vattendrag genom borttagande av vandringshinder, återföring av upprensade block och sten, öppna avstängda sidofåror, etablera lekområden för fisk, återställa igenslammade bottnar eller tillföra död ved,
8. anläggande och underhåll av parkeringsplats, leder, spång, bro och rastplats,
9. borttagande av för området främmande arter,
10. undersökning och dokumentation av områdets djur- och växtarter, mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. framföra motordrivna fordon, undantaget på befintliga vägar inom reservatet. Undantag medges även för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller is,
2. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade, med undantag för att ta torra, döda kvistar för att använda till lägereld,
4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
5. fånga eller insamla insekter och andra djur,
6. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning annat än tillfälligt (högst 1 vecka) i samband med organiserad friluftslivsverksamhet.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut, samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,

- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av befintlig skoterled. Träd som fallit eller hotar att falla över leden får kapas men ska lämnas i naturreservatet.
- d) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintlig sikt- eller skjutgator vid jaktpass. För den som har Länsstyrelsens tillstånd är det tillåtet att röja nya sikt- eller skjutgator,
- e) uppförande av jaktorn för den som har Länsstyrelsens tillstånd under förutsättning att jaktornet underhålls och inte utgör en fara för allmänheten,
- f) underhåll och skötsel av befintlig båtplats (karta i bilaga 1). Båtplats som nyttjas ska hållas i ett vårdat skick. Båtplats som inte längre nyttjas ska tas bort. Anläggande eller utmärkning av ny båtplats omfattas inte av undantag från reservatets föreskrifter,
- g) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För den som har länsstyrelsens tillstånd är det tillåtet att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön.

Ärendets beredning

Naturreservatet Degersjöns höga naturvärden uppmärksammades i samband med miljökontorets översiktliga naturinventering av Umeå kommun 1991. I slutet av 1990-talet avgränsade skogsvårdsstyrelsen två nyckelbiotoper och tre naturvärdeslokaler i området. I samband med att en gallring genomfördes i delar av den ena nyckelbiotopen beslutade sig Länsstyrelsen med att gå vidare och bilda naturreservat av området. Naturvårdsverket tillstyrkte under våren 2000 att Länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörda markägare med syfte att bilda naturreservat av området. I 2004 var förhandlingarna avslutade och avtal upprättades mellan parterna där staten köpte marken. I samband med fastighetsbildningen undantogs sjöarna Degersjön och Utertjärnen, och blev samfällda för Ulterviks skifteslag.

Degersjön skyddades som naturreservat 2007 med syfte att bevara ett område med naturskog och dess biologiska mångfald i gynnsamt tillstånd, genom att skydda och återställa värdefulla naturmiljöer.

Under de senaste åren har erfarenheterna av och de praktiska möjligheterna till hydrologiska återställningar, kontrollerad bränning och brandefterliknande åtgärder inom skyddade områden ökat. Likaså har det generella kunskapsläget om naturvårdande åtgärder ökat sedan reservatets bildande. Ett ökat besöksstryck har även medfört behov för att tillgodose friluftslivet med flera anläggningar för att öka naturupplevelsen, och minska eventuella

störningar samt slitage. Även behoven och erfarenheterna av hantering av främmande arter har ökat. Eftersom Länsstyrelsen kan se att dessa typer av åtgärder skulle kunna bidra mycket till syftet och ha positiv betydelse för bevarandevärdena inom Degersjöns naturreservat, men det gällande beslutet inte medger alla typer av åtgärder som bedöms behövas för att nå syftet med reservatet, och inte heller på alla ställen där det bedöms behövas, påbörjades 2021 en process för att revidera det gällande beslutet och skötselplanen.

Yttranden från remissinstanser

Förslaget till nytt beslut och skötselplan för Degersjöns naturreservat har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Ultrerviks skifteslag samt en privatperson som innehar nyttjanderätt för vägen genom reservatet enligt servitut har i sina respektive yttranden gett en god beskrivning av områdets vattenflöden samt dikenas tillkomst för att förbättra framkomligheten på Ultrerviksvägen (utanför reservatsgränsen) och skogsbilvägen som går genom reservatet väster om Degersjön. Skifteslaget samt privatpersonen framför att eventuella dikesigenläggningar i reservatet inte bör påverka framkomligheten på Ultrerviksvägen eller skogsbilvägen, och ej heller påverka fastigheter utanför reservatet eller höja vattennivån i Degersjön eller Ultertjärnen.

Vidare motsätter sig Ultrerviks skifteslag förslaget om att förlänga befintlig stig runt och öster om sjön mot reservatsgränsen öster om Degersjön, eftersom de ser en risk för ökad störning för fritidshusägare vid sjöns sydöstra del samt för permanentboende vid Hammaren.

Länsstyrelsen avser endast utföra hydrologiska restaureringar/åtgärder som har påverkan inom naturreservatets gränser. Åtgärder som kan misstänkas ge negativ påverkan på fastigheter utanför, eller befintlig infrastruktur inom reservatet, ska utredas ytterligare innan genomförande av åtgärd, till exempel genom utförligare mätningar. I enlighet med privatpersonens och Ultrerviks skifteslags yttranden anser även Länsstyrelsen att det är viktigt att åtgärder inte påverkar Ultrerviksvägen negativt. Om några skador ändå skulle uppkomma på grund av Länsstyrelsens restaureringar ska dessa självklart åtgärdas skyndsamt.

Gällande den planerade stigen runt Degersjön, är avsikten med den planerade stigen att knyta ihop denna med befintlig stig genom att dra den ner till Ultrerviksvägen. Åtgärden genomförs dock inte utan samtycke från de berörda markägarna. För att undvika att en stig trampas upp utan markägarnas samtycke, kommer inte en eventuell förlängd stig att dras helt ner till reservatsgränsen i sydost om markägarna motsätter sig att stigen fortsätter utanför reservatsgränsen. Detta är tydliggjort i skötselplanen. Vid eventuellt samtycke, kommer berörda parter även att inbjudas att vara med i fält när dragningen kring bebyggelsen ska planeras.

Umeå kommun anser att revideringen av beslut och skötselplan är bra och som möjliggör återställning av hydrologiskt påverkade våtmarker med mera,

och framför ett par synpunkter på enskilda skrivningar gällande föreskrift A6 där de anser att benämningen älg, björn, hjort och vildsvin kan bytas ut mot en mer generell benämning såsom högvilt. Vidare anser Umeå kommun att gällande undantag (f) om båtplats bör skrivningen ändras till ”Båtplats som inte längre nyttjas ska tas bort”.

Länsstyrelsen har efter samråd med Naturvårdsverket preciserat djurslag för att göra undantaget tydligare. Gällande skrivningen om båtplats ser Länsstyrelsen att kommunens förslag tydliggör undantaget, och har gjort den föreslagna ändringen.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget.

SGU och Försvarmakten har avstått från att yttra sig.

Beskrivning av reservatet

Degersjöns naturreservat ligger ca 10 km sydost om Umeå och endast 1 km från kusten i Umeå kommun. Reservatet utgörs av ett flackt kustnära område, 10-25 meter över havet. Det är ett bra exempel på ett sent skede av vegetationsutvecklingen hos en landhöjningskust. Naturreservatet karaktäriseras av relativt opåverkade skogar och våtmarker, men i området finns även dikningspåverkade myrar och sumpskogar. Området är mosaikartat med flera olika naturtyper representerade; våtmarker, skog och sjö vilka tillsammans bildar en väl samlad enhet. I reservatet finns ett antal rödlistade arter och signalarter som indikerar höga naturvärden i skogar med lång kontinuitet, som doftskinn, ullticka, lunglav och liten aspgelélav.

Tillgängligheten till naturreservatet är god tack vare att det ligger nära Umeå stad och i anslutning till en väg vid reservatets sydgräns, där två parkeringsplatser finns. Vintertid kan reservatet också nås från norr via skoterled. Från parkeringsplatserna i söder går en stig längs Degersjöns västra sida till en rastplats med fin utsikt över sjön. En stig som fortsätter från befintlig rastplats och går vidare runt sjön är planerad. Naturreservatet kan utöver detta besökas för egna strövtåg utifrån dess naturgivna förutsättningar.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv för skyddet är att bevara ett stort sammanhängande område med äldre grandominerad skog som är naturligt föryngrad, något som är mycket ovanligt i denna del av länet. Det är också en naturtyp som är ovanligt svagt representerad inom skyddad areal i regionen. Degersjöns karaktär av relativt opåverkade skogar kombinerat med att området ligger beläget långt österut gör det därför särskilt skyddsvärt. Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och värdet av dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet ökar i takt med detta. Inom den naturgeografiska region (29a) där Degersjön är beläget är arealen skyddad naturskog endast en mycket liten del av den totala skogsmarksarealen. Reservatet ligger dessutom i en del av länet där det finns flera andra lövrika naturskogsområden vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde. Degersjön är ett variationsrikt område som är så stort att dess nuvarande karaktär kan bevaras

och på sikt även utvecklas. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk, vattenkraftsutbyggnad, dikning och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Degersjön med sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Motiv för att upphäva gällande beslut

Motiv för att upphäva reservatsbeslutet från 2007 och istället ersätta det med föreliggande beslut och skötselplan är att i Degersjöns naturreservat finns diken som påverkar en del av områdets myrar och skogar på ett negativt sätt. För att uppnå gynnsam bevarandestatus för dessa naturtyper behöver diken läggas igen, något som det gällande beslutet inte medger.

Ytterligare motiv för att ta ett nytt beslut är att delar av skogarna i naturreservatet som är brandpräglade samt delar av naturreservatets lövrika naturskogar är lämnade till fri utveckling i det gällande beslutet. Gamla brandpräglade skogar blir alltmer sällsynta i landskapet, i tillägg till att lövrika, naturskogsartade granskogar på låg altitud utgör prioriterade skogstyper i skyddet av skogsområden. För att kunna bibehålla och öka dessa värden har Länsstyrelsen i och med det här beslutet även utökat möjligheterna till naturvårdsbränning, brandefterliknande åtgärder och lövgynnande skötsel till fler delar av reservatet.

Likaså medger detta nya beslut bekämpande av främmande arter, vilket är något som kan förväntas öka i takt med klimatförändringarna men som inte medges inom ramen för reservatsbeslutet från 2007. Slutligen medger det nya beslutet åtgärder för att ytterligare underlätta för allmänhetens friluftsliv, samtidigt som det ger möjlighet att skydda värdefulla naturmiljöer, fåglar och andra djur från negativ påverkan från friluftslivet.

I det gällande beslutet beskrivs inte de tillåtna naturvårds- och friluftslivsåtgärderna i själva föreskrifterna. Istället hänvisar B-föreskrifterna, som reglerar vad fastighetsägare och/eller annan sakägare förpliktigas att tåla (7 kap 6 § miljöbalken), endast till vad som preciseras i skötselplanen. Detta innebär att skötselplanen kan sägas innehålla inskränkningar i grundläggande rättigheter för markägare och rättighetsinnehavare, vilket gör att det krävs synnerliga (mycket starka) skäl för att ändra i skötselplanen. Eftersom klimatet och andra förhållanden är i förändring, och kunskapen om förvaltning av

naturvärden ökar, är det önskvärt att relativt lätt kunna anpassa den planerade skötseln av reservatet. I och med detta nya beslut beskrivs och regleras alla de åtgärder som bedöms behövas för att tillgodose syftet med reservatet i själva beslutsdokumentet, medan skötselplanen endast preciserar mer i detalj hur och var åtgärderna ska genomföras. Detta gör att det i framtiden blir lättare att revidera skötselplanen utan att behöva ta ett nytt beslut, så länge den planerade skötseln rymms inom vad som är tillåtet enligt föreskrifterna i beslutet.

Länsstyrelsen bedömer att det finns stöd för att upphäva det gällande reservatsbeslutet som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808). Det gällande beslutet ersätts av ett nytt beslut som innebär ett motsvarande områdesskydd. Därför kan synnerliga skäl anses föreligga för att upphäva det gällande reservatet.

Enligt 7 kap. 7§ fjärde stycket miljöbalken får beslut om upphävande av gällande beslut meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Länsstyrelsen gör bedömningen att beslutet inte innebär något väsentligt intrång i områdets naturvärden och finner därav att det inte finns skäl att ställa krav på kompensation.

Ändringar från gällande beslut

Nedanför listas en sammanfattning över de ändringar av reservatsföreskrifterna som gjorts i föreliggande beslut, jämfört med gällande beslut från 2007. Ändringarna syftar till att bättre bevara naturreservatets naturvärden samt för att öka dess värden för friluftslivet.

När det gäller föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken *om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (A-föreskrifter)* har följande ändringar gjorts:

- Undantaget för underhåll av befintliga vägar och ledningar i förbudet mot att anlägga väg, mark- eller luftledning har kompletterats med att träd som fallit eller hotar att falla över väg får kapas.
- Kompletteringar och förtydliganden har gjorts om vad som gäller för nyttjande av motordrivna fordon. Undantaget för snöskoter vintertid gäller nu även på is, och undantaget för uttransport av fälld älg har ändrats till uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin med mindre motorfordon till närmaste väg.

När det gäller föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken *om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång (B-föreskrifter)* har flera punkter lagts till:

- Skötselåtgärder som i beslutet från 2007 endast finns beskrivna i skötselplanen har i föreliggande beslut reglerats som föreskrifter i beslutet. Detta gäller naturvårdsbränning, brandefterliknande åtgärder och lövgynnande samt variationsskapande åtgärder liksom

underhåll av informationstavlor och anläggande och underhåll av friluftsanordningar.

- Nya föreskrifter har lagts till för att möjliggöra skötselåtgärder i dikesskadade våtmarker och skogar, fysisk och hydrologisk återställning i sjöar och vattendrag och borttagande av främmande arter.
- Möjligheten till undersökningar i reservatet har utökats till att även gälla mark och vattenförhållanden.

När det gäller föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken *om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet (C-föreskrifter)* har följande ändringar gjorts:

- Allmänhetens friluftsliv och organiserad friluftslivsverksamhet har underlättats genom att tillåta snöskoterkörning även på is, genom att undanta torra, döda kvistar som används för lägereldar från förbudet att göra åverkan på växtlighet samt genom att tillfälligt tillåta uppsättande av skyltar i samband med organiserad friluftslivsverksamhet.

För att förtydliga och underlätta vid till exempel dispensprövningar har även flera undantag från föreskrifterna beskrivits och preciserats gällande utövandet av renskötsel, underhåll av skoterled, jaktpass, befintlig båtplats samt insamlandet av enstaka artexemplar för artbestämning. Ett undantag från föreskrifterna för att förvaltaren ska få vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna har även lagts till. Utöver detta har syftet kompletterats med att syftet med säkerställande och skötsel av naturreservatet även är att bevara de övriga naturmiljöerna våtmarker, sjöar och vattendrag. Syftet har även kompletterats med hur syftet ska uppnås. Skälen för beslutet har lagts till, och de beskrivande och motiverande texterna i beslutet har justerats och preciserats, dock utan att väsentligt ändra innebörden i dessa.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Degersjön har hög prioritet inom länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet Degersjön ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd¹.
- Området ligger inom en värdestrakt och i ett nätverk för skog² och därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och

---

¹ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

² Länsstyrelsen i Västerbottens län och Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten. 2005. *Strategi för formellt skydd av skog i Västerbottens län. Inkl. Tillägg 2019-12-19 (dnr 511-2259-2018)*.

utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå³. En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.

- Det rika lövinslaget är särskilt värdefullt eftersom reservatet ligger i en trakt särskilt prioriterad för lövnaturvärden⁴. Skyddet möjliggör en sådan förvaltning.
- Högproduktiv granskog som finns inom reservatet är en prioriterad skogstyp för skydd. Prioriterade skogstyper är de skogstyper som Sverige har ett internationellt ansvar att bevara samt de skogstyper som bedöms vara underrepresenterade i formellt skyddade områden⁵.
- I reservatet har arten liten aspgelélav (*Collema curtisporum*) påträffats vilken omfattas av Åtgärdsprogrammet för hotade arter på asp i Norrland.

Förenlighet med miljömål och friluftsmål

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet och naturreservat är en av de skyddsformer som utgör basen i det formella skyddet av värdefulla naturområden och biologisk mångfald.

Naturreservatet Degersjön bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålet *Levande skogar* genom att ca 130 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden ges ett långsiktigt skydd. Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Skyddade områden som resurs för friluftslivet*, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Naturreservatet berör inga riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken.

Naturreservatsbildningen är i linje med Umeå kommuns gällande översiktsplan och detaljplaner. Naturskyddet är således förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en intresseavvägning där hänsyn ska tas till enskilda intressen. Utgångspunkten vid avvägning mellan enskilda och allmänna intressen är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen.

---

³ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

⁴ Länsstyrelsen Västerbotten. 2014. *Strategi för bevarande och restaurering av lövnaturvärden i skyddade områden, Västerbottens län*. Meddelande 6:2014.

⁵ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Föreskrifterna är anpassade till vad som behövs för att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet. De är främst avsedda att begränsa skador på växt- och djurliv samt mark och vattenmiljöer. Vid avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en bedömning om konsekvensutredning göras för ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Dessa föreskrifter gäller rätten att färdas och vistas, och ordningen i övrigt i området och exemplifieras i förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45) som förbud mot åtgärder som annars hade varit tillåtna enligt allemansrätten.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

För anordnande av fasta renskötselplanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12. kap 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (SFS 1998:904) om anmälan om samråd.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (SFS 1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Maja Sjöskog Kvalvik, naturvårdshandläggare, som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Helene Hellmark Knutsson

Landshövding

Maja Sjöskog Kvalvik

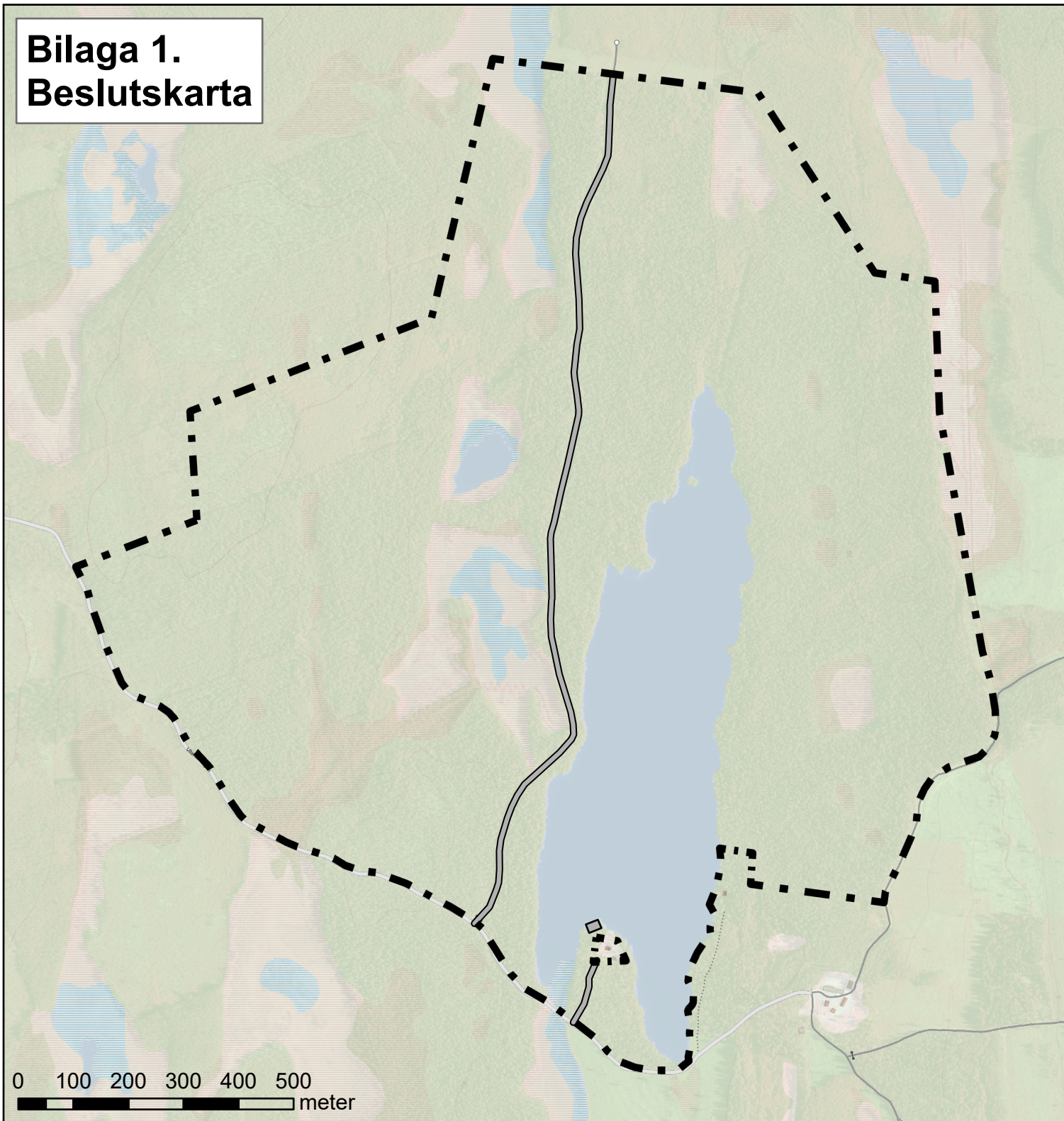
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Överklagandehänvisning regeringen

Bilaga 1. Beslutskarta

Naturresevat

Degersjön

Umeå kommun

Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 512-124-2022

 Reservatsgräns

 Båtplats och vägar som
nyttjas enligt servitut

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

